

متن کتاب، شامل اطلاعات و توضیحات تکمیلی، آدرس منابع و شکل اصلی عبارت‌های کلیدی به زبان‌ها و خط‌های عبری، سریانی و یونانی، تجدید نظر در ترجمه برخی فرازهای چاپ قبلی کتاب و اصلاح اشتباه‌های معدود در ترجمه قبلی و اضافه شدن سه تصویر به متن کتاب. / مهر

ترجمه فارسی این کتاب فقط یک بار در سال ۱۳۶۱ شمسی در کشور زادگاه مؤلفش منتشر شده بود، اما به تازگی این ترجمه پس از ۳۸ سال با ویرایش جدید منتشر شده است.

مهم‌ترین مشخصات ویرایش جدید عبارتند از اضافه شدن حدود ۲۵۰ پاروقی به

ویرایش جدید ترجمه محمد(ص) در تورات و انجیل

پس از ۳۸ سال ترجمه کتاب محمد(ص) در تورات و انجیل با ویرایش جدید به همت انتشارات «کتاب جمران» منتشر شد. این اثر کتابی است که اسقف (کشیش ارشد) ایرانی، بنیامین داوود کلدانی، ۹۰ سال پیش در اروپا به زبان انگلیسی نوشته و منتشر کرده بود.

گوسفند هزار دینار زر هم به پیرزن هدیه داد. امام حسین(ع) هم به پیروی از برادرش هزار گوسفند و هزار دینار زر به پیرزن هدیه داد. در این هنگام عبا... بن جعفر هم که از موضوع حضور پیرزن مطلع شده بود به احترام امام حسن(ع) و امام حسین(ع) به همان اندازه به پیرزن هدایایی داد.

معرکه جمل

جنگ جمل، نخستین جنگ در دوره حکومت امام علی(ع) بود که به وسیله گروهی به رهبری «طلحه» و «زبیر» علیه امام علی(ع) به راه افتاد. شتر سرخ‌موی جمل مانند گوساله سامری در پیشاپیش سپاه بیعت‌شکنان باعث گمراه شدن و کشته شدن تعداد زیادی از مسلمانان شده بود. امام علی(ع) رو به یکی از فرزندانش، «محمد حنفیه» کرد و فرمود: «این نیزه را برگیز و جمل را از میدان جنگ پی کن تا مسلمانان بیش از این کشته نشوند.» محمد حنفیه نیزه را گرفت به میدان و به سمت شتر سرخ‌موی رفت، به نزدیکی جمل که رسید بارش تیر شدت گرفت. محمد مجبور به بازگشت شد. امام علی(ع) نیزه را به حسن مجتبی علیه‌السلام داد و فرمود: «فرزندم! نیزه را بگیر و جمل را پی کن.» ابو محمد نیزه را گرفت و در میان تیر و شمشیر به میدان رفت و جمل را پی کرد و بازگشت. با پی شدن جمل از معرکه جنگ، سپاه بیعت‌شکنان از هم پاشید و سپاه امام علی(ع) به قلب سپاه حمله کرد.

من حسن مجتبی هستم...!

مرد خسته بود، غبار راه بر پیراهنش و شمشیر عربی در نیامش، آمده بود به انتقام، می‌گفت: «عربی باده نشینم، از روزگار، از زندگی از خوشی‌های دنیا هیچ ندارم، هرچه هست رنج است و عذاب و فقر و فلاکت، خسته و درمانده و غریب و تنه‌ایم، فرق من که در صحرای هشتم و باده‌نشین با مردم مدینه چیست؟ خسته است جسمم! مجروح است روحم! آمده‌ام انتقام همه نداشتن‌هایم را از حسن، پسر علی بگیرم! مردم این شهر می‌گویند، باعث همه مشکلات این شهر حسن مجتبی است...»
مرد فریاد می‌زد، تندی می‌کرد و ناسزا می‌گفت... کسی دست مرد باده‌نشین را گرفت. مرد باده‌نشین دست به قبضه شمشیر برد. مرد خندید و گفت: «می‌خواهی در خانه خدا شمشیر بکشی؟ مگر قصدت انتقام از حسن مجتبی نیست؟ با من بیا؟ خسته و از راه رسیدی‌های، با من بیا قدری استراحت کن. خوراکی بخور. خستگی راه از تن بگیر تا با قوت جان انتقام بگیری.» به خانه رسیدند، سفره طعام گسترده شد. مرد گوشه‌ای نشست. اهل خانه از او پذیرایی کردند و خستگی از تن رنجورش گرفتند. مرد باده‌نشین وقت رفتن، جامه‌هایی نو پوشیده بود. توشه‌ای برای سفر و هدایایی برای خانواده‌اش از صاحب‌خانه گرفته بود، در جسم و روحش اثری از خستگی نبود. در آستانه در صاحب‌خانه شمشیر عربی مرد باده‌نشین را به کمرش محکم کرد و گفت: «حالا وقت انتقام است، حالا که جان تازه‌ا گرفتی و خون به تن خسته‌ات آمده است، از حسن مجتبی انتقام بگیر ...» مرد باده‌نشین گفت: «کاش حسن مجتبی از تو کرامت و مهمان‌نوازی رایاد بگیرد! من تا همیشه زیر دین شما هستم آقا...! حالا بگو خانه حسن مجتبی کجاست؟» صاحب‌خانه گفت: «راه درازی نمی‌خواهد بروی! همین جا! من حسن مجتبی هستم...!»

استسلام علیک علی بن ابی‌طالب

می‌پردازیم که محضر امام رادری کرده‌اند:

همراهی با امام تا آخرین لحظه حیات: اباصلت هروی شخصی است که بسیاری از روایات مربوط به امام رضا را نقل کرده است. او که یکی از شخصیت‌های نزدیک به امام بوده حضور پررنگش در سریال تلویزیونی «ولایت عشق» هم لحاظ شده بود. او از ستین جوانی هر جا که ائمه حضور داشتند، دنبالشان می‌کرد و بعد از حضور امام رضا در خراسان هم خدمت ایشان رسید و همراهی‌شان کرد.
عموی امام رضا(ع): فرزند امام جعفر صادق که برادر کوچک‌تر موسی بن جعفر بود و از روایان حدیث ائمه که مورد تایید و اطمینان همه علمای رجال و حدیث‌شناسان است. علی بن جعفر بیشتر عمر خود را در «عریض» نزدیک مدینه گذراند و از این رو به عریضی نیز معروف است. در شهر قم، مرقدی به نام علی بن جعفر وجود دارد که در واقع از نوادگان امام صادق است و مقبره عریضی در همان زادگاهش واقع شده است.

❖ **چند نکته درباره القابی که امام را با آنها می‌شناسیم**

امام رضا(ع) پس از حضرت علی بیشترین تعداد القاب را دارد و گفته می‌شود تعداد آنها به بیشتر از ۵۰ می‌رسد. در ادامه می‌رویم سراغ برخی نکات که مربوط به القابی است که شاید امام را با آنها بیشتر بشناسیم:
قبله هفتم: هفت مدفن برای معصومین وجود دارد؛ حرم پیامبر، قبرستان بقیع، نجف، کربلا، کاظمین، سامرا و مشهد. از این رو مدفن امام علی بن موسی الرضا(ع) در میان برخی مردم، به عنوان «قبله هفتم» شهرت پیدا کرده، هر چند که همه می‌دانیم اطلاق عنوان قبله اشاره‌ای به محل نماز ندارد و تنها این نکته را به‌طور ضمنی گوش‌زد می‌کند که قلب عاشقان امام رضا(ع) تا چه اندازه روانه مدفن اوست.

غریب الغربا: این روزها امام رضا(ع) اصلا غریب نیست و شیعیان از دور واز نزدیک روانه زیارت حرمش می‌شوند. اما امام در سال‌های پایانی به دور از خانواده و نزدیکان‌شان در خراسان بودند و به شهادت رسیدند. البته این عنوان غریب الغربا در زیارتنامه‌ها و روایات نیامده اما میان مردم بسیار شنیده می‌شود.

راضی به رضای خدا: برخی نوشته‌اند که مامون عباسی، امام را ملقب به «رضا» کرد و بر این اساس تعدادی از مورخان هم آن را نقل کرده‌اند ولی آن‌طور که در جلد چهل و نهم بحار الانوار آمده، لقب «رضا» ریشه الهی دارد. امام کاظم(ع) پیوسته فرزند خود را رضا خطاب می‌کرد و می‌فرمود: «قُلْتُ لَوْ لَدَيَّ الرَّضَا مِنْ أَوْ رِاضًا مِیْ خَوَانِمِ.

عالم آل محمد: این لقب را امام کاظم(ع) بر زبان جاری ساخت و آن را به فرمایش پدر گرامی‌اش امام صادق(ع) مستند می‌ساخت. اسحاق بن موسی برادر امام رضا(ع) می‌گفت: «پدرم به فرزندانش می‌فرمود: این برادر شما علی، عالم آل محمد است، مسائل خود را از وی بپرسید و مطالب او را نگهداری کنید. من از پدرم جعفر بن محمد شنیدم مکرر می‌گفت: عالم آل محمد صلی... علیه‌الجمعین، در صلب تو است کاش من او را می‌دیدم، وی با امیرالمؤمنین همتام است.»

نگاهی اجمالی به زندگی و تأثیرات امام رضا(ع) در هجرت از مدینه به خراسان

هجرت تاریخی و تمدن‌ساز

- نام:** علی
- تولد:** ۱۱ ذی‌القعدة سال ۱۴۸ هجری در مدینه
- شهادت:** ۳۰ صفر سال ۲۰۳ هجری در طوس
- طول عمر:** ۵۵ سال
- طول مدت امامت:** ۲۰ سال
- نحوه شهادت:** مسمومیت

❖ **اتفاقات مهم دوران امامت**

۱۰ سال اول امامت امام رضا با خلافت هارون الرشید عباسی همزمان بود. سپس پنج سال محمد امین حاکم بود و پس از آن مامون بود که به خلافت رسید. هجرت امام رضا از مدینه به مرو و خراسان، سال ۲۰۰ یا ۲۰۱ هجری قمری رخ داده است. این یعنی تمام مدت حضور امام در ایران در حدود دو سال بوده است و در همین مدت کوتاه رابطه عاطفی عمیقی میان ایرانی‌ها و علی بن موسی الرضا شکل گرفت. بعد از شهادت حضرت و خاکسپاری‌اش در مشهد هم این رابطه کماکان حفظ شده و مشهد یکی از پرزائرترین شهرهای مذهبی است.

❖ **نقطه عطف**

هجرت امام رضا(ع) یک مهاجرت سیاسی اجباری بود که سال ۲۰۰ هجری انجام شد و مامون دستور داد امام رضا(ع) را از مسیر بصره، اهواز و فارس به مرو ببرند. در این مسیر امام رضا(ع) از شهرهای نِباچ، بصره، اهواز، اربق (اریک)، ارجان (بهبان)، ابرکوه (برقوه)، ده‌شیر (فراشاه)، یزد، قدمگاه خرائق (مشهدک)، رباط پشت بادام، نیشابور، قدمگاه نیشابور، ده‌سرخ، توس و سرخس گذشتند و به مرو رسیدند.

در جریان هجرت امام رضا(ع) و استقبال مردم از ایشان در نیشابور و بیان حدیث سلسله‌الذهب، حکومت عباسی به شدت وحشت‌زده شد. پژوهشگران نقل مکان اجباری امام رضا(ع) از مدینه به مرو و تأثیر عمیقی که بر افکار عمومی داشته رایک هجرت تاریخی و تمدن‌ساز می‌دانند که به فرصتی برای آگاهی و اثبات حقاییت بیشتر معصومین بدل شده است.

❖ **یاران و شاگردان**

تعداد ۲۴۲۷ حدیث از گفته‌های امام رضا به‌دست ما رسیده که حاصل تلاش‌ها و گردآوری‌های یاران و شاگردان اوست. طبق پژوهش‌های موجود، ۸۳۱ نفر حلقه یاران و شاگردان امام رضا(ع) را تشکیل می‌داده‌اند؛ عدد بزرگی که نشان می‌دهد نمی‌توان اینجا به همه همراهان امام پرداخت و کامل بررسی کرد که چه کسانی از امام آموخته‌اند و تلاش کرده‌اند برای حفظ اندیشه‌ها و ضبط حرف‌ها و گفته‌های ایشان. برای همین به چند نفر از مطرح‌ترین و تأثیرگذارترین افرادی

حجم بالایی برخوردار ند، اما مورد جعل و تحریف نیز واقع شده‌اند به همین دلیل است که در علم حدیث، احادیث را به انواع مختلفی نظیر ضعیف و قوی و مرفوع و... تقسیم می‌کنند. به عنوان نمونه در صحیح بخاری که از کتب اهل سنت است ۴۰۰۰ حدیث از پیامبر نقل می‌شود که با افزودن تکراری‌ها به آن بالغ بر ۷۰۰۰ حدیث می‌شود. با توجه به این نکات و با مدنظر داشتن موضوع تحریف و جعل حدیث(ساختن احادیث دروغین) نمی‌توان عدد مشخصی را در این باره به دست داد.

❖ **چند نکته درباره القابی که پیامبر را با آنها می‌شناسیم**

قرآن کریم، حضرت محمد(ص) را متصف به لقب‌هایی کرده است و مسلمانان هم او را با القابی توصیف کرده‌اند.

احمد:...مبشّرأ برسول یأتی من بعدی اسمۀأ أحمد...:مژده می‌دهم که بعد از من، رسول بزرگواری که نامش احمد است، بیاید. (سوره صف، آیه ۶)

محمد رسول...: (سوره فتح، آیه ۲۹) و این لقب در قسمت‌های دیگر قرآن هم آمده است: (سوره آل عمران، آیه ۱۴۴ و سوره محمد، آیه ۲ و سوره احزاب، آیه ۴۰)

عبدا:... و آنه لیا قام عبدا... یدعوه... و چون بنده خاص خدا(محمد(ص)) قیام کرد، در حالی که خدا را می‌خواند. (سوره جن، آیه ۱۹)

خاتم النبیین:... و لکن رسول ا... و خاتم النبیین... (سوره احزاب، آیه ۴۰)

دارنده خلق بزرگ:... و انک لعلی خلق عظیم... (سوره قلم، آیه ۴)

رحمه للعالمین:... و ما از سنانک إلّا رحمه للعالمین...:و[ای پیامبر]ما تو را نفرستادیم، مگر این که رحمتی برای جهانیان باشی. (سوره انبیا، آیه ۱۰۷)

صاحب کوثر:... انّا اعطیناک الکوثر... (سوره کوثر، آیه ۱)

ابنُ الشرف: در بحار الانوار جلد ۹۷ آمده است؛ به معنای کسی که والا ترین و افتخارآمیزترین شرف و نسب را دارد معنی می‌دهد و پیامبر اکرم(ص) چنین است. چنان که در یکی از زیارات مربوط به آن حضرت آمده است: «اکرم العالمین حسبا و افضلهم نسباً... و ابد خهم شرفاً»؛ «پیامبر اکرم(ص) در بین همه جهانیان، گرامی‌ترین نژاد و با فضیلت‌ترین اهل و نسب و والا ترین شرف را دارد.»

بن الذّبیحین: در عیون الاخبار جلد۱، خصال جلد۱ و امالی شیخ طوسی نقل است که: ذبیح به معنای ذبح‌شده و قربانی است و ابن الذبیحین یعنی فرزند دو قربانی، «اسماعیل و عبدا...» و این از القابی است که خود پیامبر(ص) آن را از افتخارات خویش برشمرده است. با این توضیح که پیامبر اکرم(ص) از نسل اسماعیل، فرزند ابراهیم است و حضرت ابراهیم از جانب خدا مامور شد فرزندش، «اسماعیل را قربانی کند، لکن در آخرین لحظه گوسفندی از جانب خدا آمد تا به جای اسماعیل ذبح شود. ذبح دوم، پدر بلافاصل پیامبر اکرم(ص) است. با این شرح که عبداالمطلب نظر کرده بود اگر خدا به او ۱۰ فرزند بدهد، یکی را قربانی کند، قرعه به نام عبدا... پدر رسول خدا افتاده بود. ۱۰ بار قرعه را تجدید می‌کنند تا این که به نام صدشتر می‌افتد. به همین جهت حضرت فرمودند من فرزند دو ذبیح هستم.

بن الفواطم: یعنی فرزند فاطمه‌ها، چنان که مناقب نقل کرده ابن الفواطم نیز از القاب پیامبر(ص) است، چون مادر چند نفر از جد آن حضرت به نام فاطمه بوده‌اند که مرحوم مجلسی در پاوقی کتاب خود نیز این مطلب را آورده است.

ابوالارسل: به نقل از بحار الانوار جلد ۱۶ و اعلام الوری؛ این اسم، کنیه ای است که در تورات برای پیامبر خاتم بیان شده و به معنای پدر یتیمان ، فقیران ، مساکین و مستضعفان است.